

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

CUVÂNTAREA P. S. EPISCOPI ANDREI LA PARASTASUL PENTRU VICTIMELE BOMBARDAMENTULUI*)

„Nu este nici un rău în cetate, pe care să nu-l fi trimis Domnul”. (Amos 3, 6). Proorocul Amos înțelege aci sub „rău”: necazurile, nenorocirile, pedepsele și certările, ce vin asupra noastră cu scopul de a ne întoarce gândul și pașii spre Dumnezeu. Vorbind despre purtarea de grijă a Tatălui ceresc, Mântuitorul a spus că și perii capului nostru sunt numărați, și că nici o pasere nu cade din sbor fără știrea Lui. (Mat. 10, 29—30). Și nenorocirea ce ne-a atins nu s'a petrecut fără știrea și voia lui Dumnezeu.

Două lucruri învățăm din cele petrecute: 1. că degetul lui Dumnezeu a ajuns până la noi; 2. că acest deget nu lovește în mod orb, ci că el îndreaptă săgeata morții. Dovadă că biserici, troițe, clopotnice și icoane sfântite au rămas neatînse, atunci când totul a fost distrus împrejur. Câți oameni nu povestesc minunata lor scăpare! Să nu ne mai amăgească deci necredincioșii, cari vor să explice toate pe cale firească. Noi am cunoscut că Dumnezeu singur e' Atotputernic și că numai mâna Lui ne scapă din primejdii.

Unii se vor întreba: „Nu cumva victimele au murit pentru păcatele lor? Poate că noi cei scăpați cu viața suntem mai buni decât ei”. Îmi vin în minte două întâmplări asemănătoare: când Pilat a ucis pe niște Galileeni, amestecând sângele lor cu jertfele lor și când turnul din Siloam s'a surpat, omorînd pe 18 inși. Aducându-se acestea la cunoștința Mântuitorului, El a zis: Credeți oare, fiindcă au pățit acestea, că ei au fost mai păcătoși decât ceilalți oameni? Nu! zic vouă; dar de nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel. (Luca 13, 1—5). Eu socot mai curând că victimele acestui bombardament au murit în locul nostru al fieștecăruia, spre a ne aduce aminte de urgia lui Dumnezeu. În locul lor, putea fi atins de moartea

cea groaznică ori care dintre noi. Ei sunt deci morții noștri, ai familiei și orașului nostru.

Să considerăm cele întâmplate ca ultima chemare la pocăință, trimisă nouă de Dumnezeu. Să facem pocăință adevărată ca Ninivitenii. Aceștia când au auzit cuvintele proorocului Iona că după 40 de zile îi așteaptă pierirea, au început nu naidecât a se pocăi. Regele s'a coborât de pe tron, și-a desbrăcat mantia și s'a îmbrăcat în sac șezând în cenușă. Împreună cu el a făcut la fel tot poporul. Omul și animalele s'au supus la post aspru. Și urgia lui Dumnezeu s'a îndepărtat deasupra orașului Ninive. (Iona c. 3).

Indatoririle ceasului de față sunt: 1. O seriozitatea mai adâncă în gândire. Gândul este făclia ce luminează cărarea vieții. Trăim așa după cum gândim. A sosit timpul să nu ne mai gândim decât la ziua de „astăzi”. Mântuitorul ne-a zis: „Nu duceți grijă de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de sine. Ajunge zilei răutatea ei”. (Matei 6, 34). Să nu ne facem deci planuri prea îndepărtate ci să ne încheiem socoteala vieții în fiecare seară. Acum când vedem cum primejdia ne pândește la fiecare clipă, nu ne mai putem face socoteli pentru viitor, — dupăcum bine zice Ap. Iacov: „Veniți acum cei cari ziceți: Astăzi sau mâine, vom merge într'acel oraș și vom sta acolo un an și vom face negoț și vom câștiga. Voi cari nu știți ce se va întâmpla mâine! Căci ce este viața voastră? Abur sunteți care se arată o clipită și după aceea pierе. În loc ca voi să ziceți: Dacă Domnul voește, vom trăi și vom face aceasta sau aceea”. (Iacov 4, 13—15).

Seriozitatea în gândire, ce ni se cere, este foarte bine exprimată în cuvintele: „Adu-ți aminte de cele mai de pe urmă ale tale, și în veac nu vei păcătui”. (Is. Sir. 7, 38).

*) Ținută în Catedrala din Arad, Duminică 9 Iulie a. c.

2. Numai rugăciunea sporită ne poate împrumuta tăria sufletească cu care să înfruntăm încercările de acum. Numai prin ea scăpăm de singurătate, și dobândim tovarășia lui Dumnezeu. Fără El ne sbatem ca frunza pe apă și gemem ca sclavul, fără nădejde, sub povara groazei. Prin rugăciune ne facem fii ai Tatălui ceresc și ne încadrăm viața în planul Său, împlinind numai voia Lui.

Unul din canoane caterisește pe acel creștin care în trei Dumineci după olaltă lipsește dela sf. Liturghie. Precum ramura care se desparte de copac nu mai primește sevă și se usucă, tot așa și viața creștinului care se deslipește de Hristos. Deaceea socot că rugăciunea noastră de acum cere o prezență neîntreruptă la jertfa cea de taină, ce se aduce cu tot mai mare folos tocmai în zilele de acum. Să luăm azi hotărîrea de a fi nelipsiți de acum la rugăciunea și jertfa cea de obște. Iar când s'ar întâmpla ca tatăl sau mama să nu poată veni la biserică, ei să-și trimită fiul sau fiica spre a aduce la casa lor mirosul de tămâie și binecuvântarea cerului. Aceasta va fi cea mai puternică armă de apărare.

3. După pilda Ninivitenilor să postim în acest timp de încercare. Prin post sufletul se face stăpân peste trup. Să ajutăm în felul acesta să iasă la iveală omul lăuntric, omul cel duhovnicesc din noi, pentru învierea căruia s'a jertfit Fiul lui Dumnezeu. Numai în omul cel lăuntric se oglindește chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

4. Faptele de milostenie, despre care a vorbit Mântuitorul (Mat. 25, 35—36), ni se cer acum toate deodată. A da pâine celui flămând, a adăpa pe cel însetat, a îmbrăca pe cel gol, a primi în casă pe cel sinis'rat, a cerceta pe cel rănit, a îngropa pe cel mort fără aparținători, — toate acestea nu le mai putem amâna acum. Dacă Hristos-Domnul ar veni azi pe pământ, El de sigur ni s'ar înfățișa în chipul unui sinis'rat.

5. Acum suntem chemați a da dovada înfrățirii creștine. Bem³cu toții din paharul acelorași dureri și mâncăm pâinea amară a acelorași încercări. Să împărțim deci toate frățește.

Un călător ajunsese odată într'o pădure deasă. De o parte a drumului era o prăpastie, iar de cealaltă se ridica o stâncă înaltă, din care se desprinsese o piatră mare care a astupat drumul. Era înspre seară. Omul fu cuprins de spaimă. Drumul înapoi era prea lung, iar dacă rămânea peste noapte în pădure, se temea să nu cază pradă fiarelor sălbatice. Mai veni în

aceiaș loc un al doilea, apoi al treilea și încă un al patrulea călător. Toți fură cuprinși de aceeași groază, până când unul din ei grăi: Fraților, să ingenunchem și să ne rugăm împreună. Se rugară, apoi se sculară, puseră toți umărul și urniră în prăpastie piatra ce le oprea drumul.

Numai cu puteri unite, cu sprijin reciproc, înfrățiiți în iubire și gata la jertfă unul pentru altul, vom putea urni și noi din cale stânca durerii și a groazei, ce ne înspăimântă. Când primejdia e mai mare, Dumnezeu este mai aproape de noi.

În această Duminică, zi a învierii și a biruinței Mântuitorului, aducem la altarul Domnului rugăciunea noastră pentru nenorocitele victime ale bombardamentului din orașul nostru. Între ele sunt unele neidentificate, altele venite din orașe și sate îndepărtate, și probabil tot atâtea suflete nepregătite cu „răspunsul bun la înfricoșata judecată a lui Hristos“.

Împlinim o datorie creștinească când ne rugăm azi către Cel ce a înviat din morți, ca și sufletele acestor frați ai noștri, secerați pe neașteptate de moarte, să le ia sub scutul Crucii Sale, să le așeze cu dreptii, iar pe noi să ne miluiască, ca un bun și de oameni iubitor.

Cât e de mare păcatul

Ca să-l poți măsura, să-i poți vedea negriciunea și amăreala, trebuie să-l pui alături de Dumnezeu. De Dumnezeu care e mare, puternic și bun.

În felul acesta vei constata că păcatul e necuviință, nesocotință și nerecunoștință.

Necuviință. Pui față în față această opozițiune: măreția Dumnezeului hulit și micimea omului care osândește. Te uiți să vezi cine e insultatul și cine necuviinciosul. Metodă întrebuintată de Loyola: „Mă voiui sili să cunosc pe Dumnezeu pe care l-am jignit. Voiui pune față în față însușirile lui cu nedeplinătățile mele: înțelepciunea lui cu neștiința mea; atotputernicia lui cu șubrezenia mea; dreptatea lui cu strâmbătatea mea; bunătatea lui cu răutatea mea“.

Urmând calea aceasta constați că Dumnezeu e plenitudinea absolută a sfințeniei. „Sunt cel ce sunt... Cel ce este“. Veșnic, desăvârșit, necuprins, în timp ce omul n'a fost și nu va fi totdeauna Dumnezeu e atotputernic, omul mărginit. Dumnezeu e Duh pur, omul e duh legat de trup. Dumnezeu e sfânt iar omul un „buboi din care ies mulțime de păcate“. Dumnezeu e glorios, în

timp ce omul cel mai celebru de azi, e uitatul de mâine.

Sau, dacă nu ne ispitește calea aceasta de comparație în sus, atunci să ne gândim la una în jos, la aceea de pildă folosită de Socrate spre a da ambițiosului său elev Alcibiade o lecție de smerenie. După ce-i ceruse să-i arate pe hartă Asia, Grecia, iar în Grecia Peloponezul, în Peloponez Atica și după ce Alcibiade tot arătase, făcând cu degetul pe hartă cercuri tot mai mici, Socrate a continuat:

„Acum arată-mi în Atica, Atena“.

Alcibiade nu mai avea să arate decât un punct pe care puse degetul.

„Și-acum arată-mi în orașul Atena locul pe care îl ocupi tu“.

Alcibiade a înțeles.

Un scriitor și-a intitulat cartea: „Copilul care a zis Da“. Păcătosul e copilul care zice totdeauna Nu poruncilor și ordinei dumnezeiești.

Așa încât, păcătosul s'ar putea mira cu acelaș Ignățiu de Loyola: „Am întrebat toate făpturile cum de mi-au lăsat viața, cum de încă mi-au și dat ajutorul să trăiesc. Am întrebat îngerii cari sunt sabia dreptății cum de m'au suferit, ba încă s'au și rugat pentru mine. M'am mirat că cerul, soarele, luna, stelele și elementele, rodurile pământului, pasările, peștii și animalele, toate făpturile n'au încetat să mă slujească și nu s'au răsculat împotriva mea, m'am mirat că nu s'a deschis pământul să mă înghită“...

Nesocotință. Păcătosul mai e și nesocotit, fiindcă sfidează pe Dumnezeu de care-i depinde viața. Se poartă cu el, întocmai cum s'a purtat „stârpitura“ de Habibrah din romanul lui Hugo, cu binefăcătorul său.

Era atârnat deasupra unei prăpastii, ținându-se numai de-o rădăcină care amenința din clipă în clipă să se rupă, și se ruga de stăpânul pe care l-a jignit profund.

„Nu te du, iartă-mă. Nu lăsa să moară nepocăit și vinovat un om pe care-l poți mântui. Vai, puterile-mi scad, rădăcina se smulge și se rupe în mâinile mele; greutatea trupului mă trage în înfricoșețoarea prăpastie care urlă pe sub mine. Intinde-mi mâna stăpâne. Recunoștiința mea va acoperi toate fărădelegile mele. Fii mai generos decât am fost eu. Vai! Mâna. Dă mi mâna!“

Și când stăpânul înduișat i-a întins mâna, piticul Habibrah, orbit de vechia lui ură, ascultând mai de grabă dorința de răzbunare decât instinctul conservării, făcu acest lucru nemaipomenit și grozav de nesocotit: mușcă cu furie mâna care-l ținea deasupra prăpastiei.

Așa face și păcătosul cu Dumnezeu.

Nerecunoștiința. Păcatul e nerecunoștiința

fiindcă el lovește nu numai pe prieten ci și pe binefăcător. „De m'ar jigni vrăjmașul, aș răbda și cel ce mă urăște de m'ar amenința, m'aș ascunde de el; dar tu, cel socotit deopotrivă cu mine, prietenul și steticul meu, cu care trăiam în cea mai strânsă legătură...“ (Ps. 54, 13).

Să nu mulțumești binefăcătorului tău e mare lipsă de bun simț. Păcătosul face și mai mult.

Inchipuiți-vă că cei nouă leproși vindecați de Iisus s'ar fi întors și l-ar fi ocărit și blestemat...
Așa face păcătosul.
Atât de mare e păcatul.

Pr. Gh. Perva

Sub cerul înstelat

In marea noapte fără lună sau senină, când lumina cerului se aprind una câte una, cine nu a încercat în tinerețe, să numere stelele de pe ceriu? Vara, când soarele mare cât o roată de car, roșu ca un glob de foc, a dispărut la apus și umbrele negre ale întunerecului au cuprins încetul cu încetul întreg globul pământesc, cine în copilărie nu a așteptat vreodată cu atenția încordată, ivirea primei stele, a cărei lumină să străbată până la el? Una., nu-mai una., apoi două., trei., patru., apoi zece., sute., mii., zeci de mii împodobesc întreaga boltă cerească, licărind care mai tare, care mai slab, care mai cald, care mai rece. Incerci să numeri încet, mai repede și în scurtă vreme încetezi, căci te convingi că e imposibil.

Nu, noi nu le-am putut număra vreodată! Numai cineva le poate număra, Acela, despre care se zice la Isaia 40, 25-26: „Cu cine Mă veți asemăna, ca să fiu deopotrivă cu el? — zice Cel Sfânt. Ridicați-vă ochii în sus și priviți! Cine a făcut aceste lucruri? Cine a făcut să meargă după număr, în șir, ostirea lor? El le cheamă pe toate pe nume, așa de mare e puterea și tăria Lui, că una nu lipsește“.

Da, El despre care Psalmistul spune că tămăduiește pe cei cu inima zdrobită, El, care pe cel apăsător îl ridică, El, care socotește numărul stelelor și le dă nume la toate, El cel înalt și sublim, a cărui înțelepciune e de necuprins! De necuprins pentru noi oamenii, cari parcă ne pierdem firea, când încercăm să străbatem depărtarea nemărginită, mulțimea infinită a stelelor, a lumilor ce ne înconjură. Atât de zguduitoare poate fi privirea, încât omul sub impresia apăsătoare a nimicniciei sale, se consideră mai puțin ca un fir de praș, sau un picur de apă în mare.

Dar tocmai aici, sub cerul înstelat, se pleacă bunul Dumnezeu spre sârmana inimă onenească și îi zice: „Pentru ce zici tu: soarta mea este ascunsă dinaintea lui Dumnezeu și dreptul meu este trecut cu vederea înaintea Dumnezeului meu? Nu știi? Nu ai auzit? Dumnezeul cel veșnic, Domnul a făcut marginile pământului. El nu obosește, nici nu

ostenește, priceperea Lui nu poate fi pătrunsă. El dă tărie celui obosit și mărește pu'erea celui-ce cade în leșin".

Noi, — oamenii, ființe mici și neînsemnate, tot produsul nostru, toată viața noastră, tot ce există sub această mărime și putere a Lui, — suntem cu desăvârșire încredințați atotputernicei Lui mâni dumnezeiești. Puterea și înțelepciunea Lui se descopere atât în nemăsurata mărime a lumii stelelor, cât și în minunata organizare a furnicilor. Inimii Lui dumnezeiești, dragostei Lui părintești, — mai mare ca dragostea de mamă, — îi aparținem noi oamenii cu toate defectele și păcatele noastre! Conștiinți de aceasta, putem și oare ne este nouă permis să dăm loc în sufletele noastre fricei și groazei, chiar dacă bezna întunerecului ne înconjură?...

Că este întunec în jurul nostru, nu se poate tăgădui. Să privim numai războiul cu distrugerile, cu uciderile și mizeriile lui incalculabile! Nu sunt acestea întunecul beznă, ce ne înconjură din toate părțile, ori unde am arunca privirea? Și tocmai de aceea, pentru că aici jos nu este decât iad, stă dojana: „Ridicați-vă ochii voștri sus și vedeți”. Priviți stelele eterne ale lui Dumnezeu, voi inimi obosite, desnădăjduite și lipsite de îndrăzneală. Nu priviți numai stelele acestei creațiuni, ci mai vârtos stelele eterne, despre cari Mântuitorul zice: cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele, nu vor trece!

Și încrezător, liniștit și mângăiat apucă-te și numără stelele eterne ale cuvintelor lui Dumnezeu, însoțind numă-narea cu vorbele: eu vreau...

eu vreau: să nu te părăsesc și să nu te pierd, Doamne!
eu vreau: să câștig în Tine, Doamne, un ajutor după care

[obțiiază sufletul meu!

eu vreau: ca ochii Tăi să mă conducă prin toate mlaști-

[nile lumii acesteia!

eu vreau: ca mâna Ta, părintească, să mă poarte până

[la adânci bătrânețe!..

Numără fără încetare, mai departe, stelele strălucitoare, până ce inima ta va deveni curată și senină. Numără toate celelalte, cari strigă către tine: nu te teme!

nu te teme: căci Eu sunt cu tine...

nu te teme: și nu te îngrozi de nimic,

nu te teme: ci crede...

nu te teme: de nimic, chiar dacă vei suferi..

Sunt atât de multe, încât tu cu glasul ridicat vei zice: mintea mea nu poate cuprinde, atât de multe stele ale iubirii lui Dumnezeu cari mi s'au aprins, ca să fu mântuit!

Și totuși cât suntem de slab, cât suntem de ușuratici, că lăsăm toată nădejdea noastră să ni se scufunde, când umbrele negre și grele ne înconjură. Cât de dureros trebuie să fie atinsă inima de tată a lui Dumnezeu, când ne pierdem încrederea în El, sau îl batjocorim cu faptele și vorbele noastre!

Ridicați-vă ochii voștri la ceriuri!

Părintele: GEORGE.

Orbii, șchiopii...

„Nici acesta n'a păcătuit, nici părintii lui, ci aceasta s'a făcut, ca să se arate prin el lucrurile lui Dumnezeu”.

Ioan 9, 3.

În plimbările noastre cu rost și fără rost, adeseori vedem la colțul străzilor nenumărați suferinzi, cari cu înfățișarea lor ne scot din aerul de oameni mulțumiți, provocând în noi un sentiment adânc de compătimire și de oarecare turburare sufletească. Suferința lor, pe care mai totdeauna o suportă fără nicio vină, ne trezește o legitimă întrebare: De ce pățimesc acești nenorociți?

Și răspunsul nu poate fi altul de cât același, pe care l-a dat Hristos Mântuitorul Apostolilor săi: sufăr aceasta, pentru ca să se arăte prin ei lucrurile lui Dumnezeu.

Da, ei suferă aici cu trupul, în schimb nu vor suferi sufletele lor în viața viitoare. Ei suferă aici numai un anumit timp, dar vine vremea, când fericirea lor va dura o vecinicie întreagă.

Orbii nu văd lumina soarelui, în schimb ei vor vedea lumina cerească. Șchiopii nu pot umbla pe acest pământ, dar vine vremea când ei își vor îndrepta pașii spre cer. Apoi surzii, cari nu aud cele pământești, vor auzi în schimb desigur cele cerești. Muții nu pot vorbi cu semenii lor, dar în viața viitoare vor vorbi cu Ingerii.

Dar ne-am putea pune și alte întrebări: Oare Dumnezeu Cel Atot-Bun și Atot-înțelept n'ar putea să-și arăte lucrurile Sale în alt chip! Oare Dumnezeu n'ar putea da oamenilor fericire, fără ca să-i supună pe ei la crude suferințe? Oare omul nu poate fi mântuit, fără să bea, până la fund, din paharul amărăciunilor vieții? Da. Așa este. Dumnezeu nu strică legile vecinice ale lucrurilor. Privat-ați vreodată cum se curăță și cum se repară un vas de argint, stricat și acoperit de rugină? Se desface în bucăți numai decât și se pune la foc intens, unde la temperatura ridicată se purifică și apoi din vasul cel stricat se face un vas nou, curat și frumos. Noi oamenii de azi suntem ca un vas stricat, suntem diformați, acoperiți cu rugina păcatului.

Astfel și noi, numai sub loviturile nenorocirilor putem să ne mui m și să ne curățim sufletele și inimile de sgura păcatului. Iată de ce au suferit patriarhii, proorocii, apostolii și toți dreptii și din aceiași cauză sufăr și acești nenorociți nevinovați: orbii, șchiopii... din naștere.

Altfel nu se poate. Toți oamenii sunt păcătoși, toți sunt vinovați înaintea lui Dumnezeu, toți ne naștem în păcate și în noi toți sălășluiește sămânța păcatului. Ca să se înăbușe în om dezvoltarea și rodirea dispozițiilor noastre atavice spre păcătuire și fărădelege, mai înainte de toate

e necesar să micșoreze și să paralizeze puterea lor de dezvoltare.

În durerea aceasta se manifestă o lege eternă, nerăsturnabilă și pururea activă. În urmă acestei legi oamenii, fără vină văzută, sunt supuși la suferințe grele, prin care se evidențiază harul și dreptatea dumnezească.

Suferințele temporale a unora, nu sunt altceva pentru ei decât foc curățitor, prin care se neutralizează sămânța răutăților și chiar a crimelor posibile.

Repet din nou că toți orbii, surzii, șchiopii și alți suferinzi din naștere, pătimeșc pentru aceea, ca prin suferințele lor să se vadă mântuirea lucrare dumnezească.

Totuș din rândurile acestor suferinzi se exclud tot acei, cari în suferințele lor cârtesc contra Providenței, precum și acei cari sufăr în urma păcatelor lor personale. Deși pentru ei suferințele nu sunt fără folos, pentru că suferințele lor opresc revărsarea patimilor, nu dau posibilitate ca în sufletele lor să prindă și să-i stăpânească cu totul puterea răului. Unul, dacă n'ar fi lipsit de mâini, ar deveni cel mai mare criminal. Altul ar trece lumea întregă prin foc și sabie, dacă lui nu-i ar fi lipsit picioarele, sau vederea ochilor. Al treilea ar fi condus la rătăcire popoare întregi, dacă mintea lui n'ar fi fost întunecată.

Astfel în lumina aceasta nu este nici un suferind, care pătimește fără vre-o vină, sau fără vr'un scop binecuvântat. Tot așa nu este nici un necaz abătut asupra omului fără efect folositor pentru sufletul lui.

În sfârșit tot ceace se face în lume, se face cu voia lui Dumnezeu și spre binele nostru, dacă nu aici pe pământ, atunci dincolo, în viața viitoare. Suferințele noastre trebuiesc suportate fără cârtire cu resemnare, știind că toate sunt dela Dumnezeu și că nu suferă nimeni fără vină sau trebuință.

Pr. A. Cuznețov.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

(după Dr. Cramer V. trad. de Szanyi F.)

Dorința și alergarea după parohie.

După un anumit timp, pe care preotul l-a petrecut într-o situație de inferioritate, de capelan sau administrator, se dorește, uneori chiar cu nerăbdare, la independență. În dorința aceasta nu-i nimic de disprețuit, ba ar fi chiar un fenomen deosebit, dacă în inima capelanului n'ar exista altfel de dorință.

Totul atârnă dela faptul: ce anume a deșteptat în inima lui această dorință? Ar fi cu totul

nedemn pentru un preot să caute numai favoruri, venituri mai mari, locuință și aranjament comod precum și alte favoruri în parohie. Deși lucrurile de natura aceasta nu se cer să fie, cu desăvârșire, excluse din socotința preotului, căci, până la un anumit punct și acestea își au îndreptățirea lor. Totuși temeiul acestei dorințe trebuie căutat în altă parte.

Și aici locul prim trebuie să-l ocupe ceea ce-l însuflețește pe preot și ceea ce dă directivă vieții sale, adică dorința de a sluji, cu mai mult zel, cauza lui Dumnezeu; dorința de a promova, cât mai mult, slava lui Dumnezeu și de a lucra mai efectiv pentru mântuirea sa și a enoriașilor săi.

Dacă preotul ar fi într'un astfel de loc unde, prin poziția sa inferioară, ar avea destul prilej să facă bine, în sensul arătat mai sus, nu s'ar pregăti și n'ar dori să ajungă paroh. În orice caz, nu și-ar schimba locul nici pentru cea mai strălucitoare parohie, dacă, în ea, n'ar avea prilej să facă, cel puțin, atâta bine cât a făcut și face acolo unde se află.

Dar e de netăgăduit că, în calitate de paroh, are mai mult prilej să facă binele, decât în situația de subordonat. Parohul e cu mult mai independent, se mișcă mai liber și poate să realizeze mai ușor ceea ce află bun și salutar pentru comună, pe când în situația lui de subordonat lucrul acesta nu merge așa de ușor. Afară de aceasta, oficiul de paroh, privit în lumina credinței, e din cale afară de frumos, atrăgător și sublim. De câteori episcopul alege pe careva din tre preoții săi și-l trimite într-o anumită parohie, atunci însuși Dumnezeu e acela care-i dă respectivului preot, prin mijlocirea episcopului, cutare teritor din împărăția sa, cutare parte a turmei sale, acești 100, sau 1000 de copii, ca el să le mijlocească, în urma puterii cu care este investit, adevărul, grația și mântuirea și să facă, pe cât îi este cu putință, ca aceștia să preamărească numele Lui și să câștige viața cea veșnică. Poate, oare, să fie un oficiu mai sublim și de mai mare însemnătate? !..

În seama parohului sunt date sutele și miile de suflete ale fiilor lui Dumnezeu. Dumnezeu își face copii, în fiecare comună, prin taina sf. Botez, în baia nașterii celei de a doua. Dumnezeu e părintele lor și de aceea îi și iubește, ca și pe fii săi. Paste acești copii ai săi îl pune Dumnezeu pe paroh, ca un locșitor, ca pe un părinte. Parohul e părintele rânduit de Dumnezeu pentru o comună, iar credincioșii sunt fii lui sufletești. Ce onoare mare, să fii părintele atâtor copii! Precum un părinte trebuie să fie, permanent, în mijlocul copiilor săi, ca să-i învețe spre toate cele bune și frumoase, tot astfel și preotul trebuie să

fie neconținut în mijlocul enoriașilor săi, ca să-i sfătuiască pe cei îndoelnic, să-i îmbărbăteze pe suferinzi, să-i ajute pe cei lipsiți, să fie prietenul, păstorul și conducătorul celor rătăciți, să fie plin de atențiune și iubire față de toți, cu un cuvânt *să fie tuturor toate*.

Și ce raport minunat se încheagă între preot și popor, dacă preotul e așa cum trebuie să fie, și face așa cum trebuie să facă. Chiar dacă nu toți, cei buni, însă, cu siguranță, îl iubesc și îl încunjură cu încredere, îl cinstesc și sunt plini de entuziasm pentru el. Este, oare, pe pământ vieață familiară, care ar putea oferi bucurie mai dulce și mângâiere mai multă, ca raportul acela care-l leagă pe adevăratul preot de enoriașii săi?

Și când credincioșii țin atât de mult la parohul lor, inimile lor se deschid larg pentru învătăturile și activitatea lui și astfel el poate face mult bine în mijlocul lor. „Acum nu vă mai numesc servi, ci prieteni”, zice Domnul. Parohul bun e prietenul lui Dumnezeu și este înzestrat cu comorile cele mai scumpe ale grației sale. Prietenia cu Dumnezeu! — ce mângâiere mare! *Ero mercedes tua magna nimis*, (va fi plata ta prea mare) a zis odinioară Dumnezeu către Avraam, cu atât mai vârtos i-o spune aceasta preotului bun. Și dacă, într'adevăr, preotul harnic și zelos pentru mântuirea sufletelor are răsplată bogată și aici pe pământ, ce răsplată mare poate spera, în vieața de dincolo de mormânt! Răsplată mare din partea sufletelor pe care le-a ajutat să se mântuiască, iar din partea lui Dumnezeu a cărui nume l-a preamărit, răsplată și mai mare. De ce răsplată mare îl va face părtaș Dumnezeu pe servul său, pe colaboratorul său, pe prietenul său, Dumnezeu care nu lasă fără răsplată nici-un pânar cu apă, dat din toată inima!!

Așa concepe păstorul de suflete cu zel apostolesc oficiul de paroh și aceasta concepție face să fie acest oficiu în fața lui atât de atrăgător. Bunurile și avantajele pământești, împreunate cu parohia, pe el îl lasă absolut neatins. Dacă i se dau, le primește și mulțumește pentru ele lui Dumnezeu; dacă nu i se dau, și în cazul acesta se simte mulțumit.

S. Ș.

Despre ce să predicăm?

În Dumineca 7-a după Rusalii (23 Iulie 1944) vom vorbi despre: LITIE.

Suntem obișnuiți să asemănăm adeseori viața noastră pământească cu o călătorie vremelnică, care-și are începutul ei în Dumnezeu și se sfârșește tot la El. Sf. noastră Scriptură ne arată de fapt că cea dintâi svăcnire de viață în om a isvorât din bună-tatea lui Dumnezeu (Fac. 2, 7), iar în ziua când se va sfârși călătoria lui aci pe pământ, aceeaș scânteie dumnezeiască care l-a făcut să fie viu, se va întoarce din nou la isvorul din care a pornit dintru început (Eccl. 12, 7).

Participarea aceasta a lui Dumnezeu în viața omului nu se mărginește însă numai la acest început și sfârșit al lui, ci ea dăinuiește în continu toată

viața, bineînțeles dacă omul crede, dorește și nădăduiește în puterea și ajutorul Creatorului său. Din această putere se revarsă mereu asupra omului, toate acele binefaceri cerești cari îi călăuzesc pașii lui aci pe pământ, îl ajută să biruiască greutățile ce-i stau în cale și-l conduc spre limanul isbăvitor al împărăției cerești. Psalmistul David, vorbind despre această purtare de grije a lui Dumnezeu, față de om și de tot ceea ce a ieșit din mâna Lui, scrie într'unul din psalmii săi: „Tu — Doamne — faci să răsară iarbă pentru dobitoace și verdeață pentru trebuința omului, Tu scoți hrana din pământ: pâinea, care întărește inima omului, untdelemnul, care-i luminează fața și vinul, care veselește inima omului... Toate dela Tine așteaptă să le dai hrană la vreme. De le-o dai, ele o primesc, de-ți deschizi Tu mâna, toate se umplu de bunătați, iar de-ți întorci Tu fața, se ofilesc; de le iei duhul, mor și în tărână se prefac” (Ps. 103, 14-15, 27-29). Acelaș adevăr îl exprimă și Mântuitorul nostru Iisus Hristos în predica de pe munte, când, pe temeiul asemănării cu paserile cerului și crinii câmpului, spune între altele că Dumnezeu știe de ce avem trebuință în viața noastră și ne va da în adevăr (Mt. 6, 25-34),

Potrivit acestei dumnezeiești orânduirii, omul simte mereu în el îndemnul de a chema revărsarea darului ceresc asupra vieții lui și mai ales de a a-lunga sub păvaza acestui dar oridecâteori vreo neliniște sau vreo nenorocire s'a abătut asupra acestei vieți, cerând grabnică isbăvire de sub greutatea ei. Acest lucru îl face și Biserica noastră creștină printr'o slujbă anumită ce se săvârșește la sfârșitul vecerniei din preziua unei sărbători mai însemnate, sau la începutul utreniei din însăși ziu praznicului, slujbă care poartă numirea de *Litie*. Este slujba în decursul căreia se sfințesc cele cinci pâini, grâul, vinul și untdelemnul, pe cari creștinul, întocmai ca și credinciosul legii vechi, le aduce drept jertfă de mulțumire lui Dumnezeu și cere, prin mijlocirea sfinților, ca El să le înmulțiască în toată lumea pentru îndestularea tuturor nevoilor noastre după trup.

Cu acelaș cuvânt se însemnează însă și acele procesiuni ce se fac la țarină, la vreo troiță sau în alt loc dinafara bisericii, în decursul căreia se cere binecuvântarea lui Dumnezeu peste rodurile pământului, sau îndepărtarea vremei nenorociri ce s'a abătut asupra vieții omenești dintr'un anumit loc.

Deși se deosebesc atât după felul cum se fac, cât și după cuprinsul rugăciunilor cari le împodobesc, totuși amândouă ținesc aceeaș revărsare de har, care să aducă cu sine înmulțirea bunurilor pământești de cari avem nevoie și îndepărtarea oricărui rău ce se abate asupra sbuciumatei noastre vieți.

Litia de felul întâi este o slujbă foarte veche în biserica creștină și își datorește începutul ei următoarelor împrejurări. Creștinii veacurilor primare,

având o credință puternică în Fiul lui Dumnezeu, obișnuiau să-și arate această credință și evlavie adâncă prin nenumărate rugăciuni sau slujbe, cari țineau de cele mai multe ori toată noaptea. Pentru ca să le întărească puterile trupești, istovite de post și de rugăciune neîncetată, Biserica a obișnuit ca la sfârșitul vecerniei ce se sluja la priveghierea de toată noaptea, să se binecuvinteze, prin slujitorii altarului, o parte din pâinea, vinul și untuldelemn ce se aduceau de credincioși la sf. biserică și acestea să se împartă apoi între ei spre mâncare și firească întărire. La început datina aceasta se obișnuia numai în mănăstiri, unde priveghierea în slujbe și rugăciuni ținea de fapt toată noaptea. Cu vremea însă ea a trecut și în celelalte biserici, iar astăzi se slujește în fiecare biserică dreptmăritoare sau la sfârșitul vecerniei din preziua unei sărbători, sau la începutul utreniei din însăși ziua praznicului, după cum am spus mai sus.

În timpurile vechi litia se sluja în tinda bisericii, cum se face de fapt și astăzi o parte din cuprinsul ei în bisericile din Vechiul-Regat, în vreme ce la noi ea se slujește toată înaintea amvonului din sf. locaș. Coborîrea preotului în tinda bisericii are o adâncă semnificație, deoarece în primele veacuri de viață creștină, aci era locul destinat pentru cei ce se pocăiau pentru păcatele lor și așteptau primirea din nou în sânul bisericii de care s'au înstrăinat. Cu aceasta se însemna că și ei, dacă vor face pocăință adevărată, vor dobândi în adevăr iertare de păcate și vor putea să stea din nou împreună cu cei credincioși. La fel cei credincioși, stând în acest loc de pocăință al bisericii, trebuie să-și aducă aminte ca rugăciunile lor să le facă întotdeauna cu inima smerită și mai ales cu o căință sinceră pentru păcatul săvârșit. Sf. Simeon Tesalonicul, vorbind despre această însemnare, scrie între altele: noi „*facem litiiile în tinda bisericii, căci Mântuitorul a venit jos și la micșorarea noastră, pentru ca cu aceasta să-l împlânzim. Stând înaintea ușilor sfintei biserici ne închinăm ca înaintea ușilor cerești, căci nu suntem vrednici a căuta la înălțimea cerurilor de nu ne vom întoarce strigând „greșitam“, la care și El ieșind și întâmpinându-ne cu milosârdie ne va îmbrățișa; deci a ne ruga și a face preotul rugăciune înaintea ușilor însemnează cum că ne rugăm ca să ni se deschidă raiul și cerul, și mai cu seamă dumnezeiasca milostivire pe care rău o am închis“.*¹⁾

Cele cinci pâini, cari se sfințesc în decursul litiei, ne aduc aminte de pâinile cu cari Mântuitorul a săturat cinci mii de bărbați în pustie, lucru pe care de fapt preotul îl și amintește în rugăciunea de sfințire a lor, când zice: „*Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, care ai binecuvântat cele cinci pâini*

și ai săturat cinci mii de bărbați în pustie, însuși binecuvântează și pâinile acestea, grâul, vinul și untuldelemn și le înmulțește pe acestea în orașul acesta, în țara aceasta și în toată lumea Ta“... Pâinile astfel binecuvântate dimpreună cu vinul, se împart credincioșilor și sunt „*dătătoare de tămăduire și de alte multe daruri celor ce le iau cu credință*“²⁾, iar cu untuldelemn se unge fruntea lor după cetirea Evangheliei dela Utrenie, sau la finea Liturghiei.

Litiile de felul al doilea, adică rugăciunile împreunate cu procesiuni în afara bisericii, sau a orașului și a satului, sunt iarăși în datina bisericii noastre încă din cele mai vechi timpuri. Sf. Ioan Gură de Aur amintește că astfel de litii se făceau pe vremea lui din cauza ploilor cari nu mai conțineau, iar Proclu, patriarhul Constantinopolului, a făcut o astfel de procesiune cu ocazia unui cutremur de pământ care a bântuit pe vremea lui. Prin rugăciunile ce se fac în decursul unei astfel de litii se cere de obicei ca Dumnezeu prin milostivirea Lui să îndepărteze dela noi certarea și să ne facă izbăvire din răul ce ne-a cuprins pentru păcatele noastre. Sf. Simeon Tesalonicul, vorbind despre această însemnare, spune că, prin șederea noastră în afara bisericii prin trecerea noastră prin mijlocul cetății și prin rugăciunile ce le facem, arătăm „*că noi am adus cetatea în stricăciune împreună cu toate cele dintr'ânsa și că ne smerim și ne socotim nevrednici a striga din cetatea în care locuind o am spurcat“*... dimpreună cu „*locul cel sfânt*“ și de aceea „*ne sălășluim în pustie cercetării lui Dumnezeu și trecem în locuri nepăzite*“.

Astăzi atari procesiuni sunt obișnuite să se facă în biserică noastră, în afară de cazurile amintite, oridecâteori vrem să cerem binecuvântarea lui Dumnezeu pentru dobândirea tuturor celor de trebuință și de folos vieții noastre trupești și sufletești. Când se întâmpla vreo secetă prea mare, când anul nu e prea mănos, sau când vreo molimă bântue și seceră vieți omenești sau de animale folositoare, creștinii prin atari procesiuni se smeresc în fața Stăpânului ceresc, își recunosc păcatele ce au adus asupra lor astfel de nenorociri și îl roagă ca să le facă cât mai grabnică scăpare de sub noianul lor. Dacă toată această rugăciunea a lor o fac cu credință neșovăelnică și cu pocăință adevărată, atunci și Părintele luminilor se va milostivi asupra sbuciumului ce i-a cuprins și va îndepărta urgia, așa cum a îndepărtat-o de atâtea ori când omul s'a întors cu căință sinceră spre El. La fel când, prin litia ce se slujește în sf. Biserică, cerem darul lui Dumnezeu pentru înmulțirea rodurilor pământului, El nu va întârzia să-și reverse cu prisosință acest dar, deoarece dacă de paserile cerului și de crinii câmpului se îngrijește cu atâta dărnicie, cu atât mai vărtos o va face aceasta față de noi, făptura mâinilor Lui, T.

¹⁾ Op. cit. cap. 339 p. 220-221.

²⁾ Acelaș: cap. 342, p. 222.

Reviste

DUH ȘI ADEVĂR. *Organ omiletic al preoțimei din eparhia ort. rom. a Timișorii. Anul IV. Nr. 7-9 Iulie-Septembrie 1944.*

Este un adevăr incontestabil că orice cuvânt scris și îndeosebi rostit cu o anumită pricepere și căldură, poate să producă schimbări uimitoare în sufletele celor cari se îmbăiază în mireazma lui. Un atare cuvânt răscolește până și adâncimile cele mai nepătrunse ale sufletului omenesc, le luminează și le înalță, le înoiește și le diriguește mereu spre adevăratul ideal la care trebuie să râvnească omul ca cea mai înaltă creatură ieșită din mâna atotputernică a lui Dumnezeu. Puterea aceasta mereu înnoitoare o are mai ales cuvântul întemeiat pe solida temelie a sf. Scripturi și a sf. noastre Tradițiuni. Dat fiind fiind acest adevăr era firesc ca pe temelul acestor două isvoare prin cari însuș Dumnezeu a grăit cu omul de-a-lungul veacurilor, să răsară acea minunată cunună de cuvântări pe cari le auzim și astăzi rostindu se de pe amvoanele bisericilor noastre.

În slujba aceluiaș ideal pășește de aproape patru ani cu deosebită vrednicie și revista omiletică „*Duh și Adevăr*“ ce apare la Timișoara sub patronajul P. S. S. Părintelui Episcop Dr. Vasile Lăzărescu. Scrisă întotdeauna cu mult duh și deosebit talent, această revistă ne pune la îndemână predici pentru toate Duminecile anului bisericesc, ca și pentru toate sărbătorile și ocaziile festive din cuprinsul lui.

Numărul cel mai recent, apărut pe lunile Iulie-Septembrie a. c. înmănușiază în cuprinsul său o seamă din cele mai bune condeie de dincoace de munți, cari pe lângă câteva predici ocazionale, ne prezintă exemple de predici pentru Duminecile și sărbătorile ce se încep cu Dumineca IV și se sfârșesc cu Dumineca XVIII d. Rusalii. În fruntea lor Părintele diacon Nicolae Mladin, dela Academia Teologică din Sibiu, semnează un judicios articol privitor la sensul prediciei de azi, care mai mult decât oricând trebuie să fie „în slujba iubirii“, dacă vrea să creieze în sufletele mulțimei iubirea și înfrățirea creștină atât de absentă azi. Semnează apoi predici: Păr. Dr. Sp. Căndea, Gh. Secaș, Grigorie Vermeșan, Dr. C. Sârbu, Dr. V. Vlăduceanu, Ștefan și Melentie Șora, Dr. Ioan Chioaru, Ic. Stavr, C. Turicu și alții. Revista se încheie cu prezentarea unor opuri omiletice și cu obișnuitele „ecouri“ informative ale redacției.

Cuprinsul bogat al acestei prețioase reviste și mai ales idealul pentru care militează ne fac ca să o recomandăm cu deosebită căldură, C. Frați râvnitori în această direcție. T

Informațiuni

■ **DUMINECA 9 IULIE** a. c. în biserica catedrală din Arad s'a slujit un parastas pentru odihna sufletelor celor cari au căzut victime nemilo-

sului bombardament din ziua de 3 Iulie a. c. Parastasul a fost oficiat, într'o atmosferă de pioasă reculegere, de însuș P. S. Părinte Episcop Andrei, în onjurat de un sobor de șase preoți, de față fiind autoritățile și un număr însemnat de credincioși. La sfârșitul lui, P. S. Părinte Episcop a rostit o pătrunzătoare cuvântare pe care o și publicăm în fruntea revistei noastre.

■ **MISIUNILE RELIGIOASE** obișnuite la Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog și la S hitul „Sf. Gheorghie“ dela Ferede, din prilejul sărbătorilor Schimbarea la față, Adormirea Maicii Domnului și Înălțarea sf. Cruci, vor avea loc și în acest an, cu toată urgia vremurilor grele prin cari trecem. Programul acestor misiuni va fi întocmai ca și cel din anul trecut și se va publica din timp în organul nostru oficial. De altfel, dispoziții în legătură cu acest program s'au și dat de către conducerea noastră eparhială prin C. Părinți Protopopi. C. Frați Preoți, cari doresc să activeze în decursul acestor misiuni, urmează să și trimită adeziunea lor secției culturale a Ven. Consiliu Eparhial, împreună cu preferința pe care ar avea-o fiecare.

Școala de Duminecă

30. Program pentru Dumineca (23 Iulie) 1944.

1. *Rugăciune*: Împărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Veniți să ne închinăm... (Dela Sf. Liturghie).
- 3—4. *Cetirea Evangheliei*: (Matei 9, 27—35) și *Apostolului* (Romani 15, 1—7) zilei cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Doamne, întru lumina feții Tale... (70. Cânt. rel. pag. 45).
6. *Cetire din V. T.*: Sfățuire pentru paza legii Domnului. (Cartea lui Iosua c. 23).
7. *Povețe morale*: Laudele înțelepciunii (Cartea lui Iisus Sirah. c. 24).
8. *Intercalații*: Poesii rel. etc.
9. *Cântare comună*: Nădejdea mea este... (70. Cânt. rel. pg. 135).
10. *Rugăciune*: Invrednicește-ne, Doamne... (Dela Utrenie, Ceaslov pg. 72).

(A se vedea „Instrucțiunile“ din Nr. 1 1943). A.

Nr. 2957/1944.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei de *cl. III. (treia) Barațca*, Protopopiatul Radna, se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile.

VENITE

Salarul dela Stat și stolele legale.

Sunt preferați preoți evacuați din teritoriile cutropite și găzduiți vremelnice pe teritoriul Episcopiei Aradului.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial Ort. Rom. din Arad.

Arad, la 5 Iulie 1944.

† **ANDREI**
Episcop.

Traian Cibian
cons. ref. eparhial.